

LÄRARHANDLEDNING

ÅK 7 – 9 OCH GYMNASIET

LILLI BRÜNNS IDENTITETSKORT

Vad berättar en identitetshandling om förföljelsen av Tysklands judar?

I den här lektionen får eleverna möta Lilli Brunn som under andra världskriget lyckades fly från nazistregimen och komma till Sverige. Genom hennes identifikationshandlingar och andra dokument kan vi lära oss mer om hur det gick till som judisk flykting att nå Sverige och varför hon var tvungen att fly.



Identitetskort för Lilli Brunn utfärdat i Berlin 1939, Sveriges museum om Förintelsen.

KOPPLING TILL SKOLANS KURSPLAN

Lgr22 Centralt innehåll, åk 7 - 9

- De båda världskrigen, deras orsaker och konsekvenser. Förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Förintelsen och Gulag.

Gymnasiet - 1a1, 1a2, 1b

En lektion från

LÄRARHANDLEDNING

- Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välbefinnande, teknisk utveckling, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter och jämställdhet men också kolonialism, diktaturer, folkmord, konflikter och ökat resursutnyttjande.

En lektion från



LÄRARHANDLEDNING

Övning 1 - reflektera

Antisemitismen var en grundläggande del av den nationalsocialistiska ideologin. Men den nazityska regimen förföljde också många andra människor i det tyska samhället.

Föreställ dig att en ny regering i Sverige bestämmer sig för att den grupp i samhället du hör till ska pekas ut, beskrivas som ett hot och helst lämna Sverige. Alla människor hör till många olika grupper samtidigt och i olika sammanhang. Men den nya regeringen har valt att sortera dig efter en enda tillhörighet som de vill motverka.

Vilken är din identitet? Vilken grupp skulle du sorteras in i?

Du kanske skulle bli sorterad efter:

- Din religiösa tro eller dina politiska åsikter
- Ditt medlemskap i en förening, ett parti eller ett religiöst samfund
- Vilket land du eller dina föräldrar har ert ursprung i
- Vad dina föräldrar jobbar med eller hur mycket pengar de tjänar
- Vilken könstillhörighet och vilket könsuttryck du har
- Vem du blir kär i
- Eller finns det kanske en grupp som du inte själv identifierar dig med men som andra vill sortera in dig i?

Hur skulle ditt nya identitetskort se ut? Vilken symbol skulle regeringen välja för att känneteckna din grupp? Vilket nytt namn skulle alla i din grupp få? Vilka symboler skulle den nya regeringen använda som symbol för Sverige och sin egen makt?

Övning 2 - Förintelsens fem faser

Förintelsen skedde inte över en natt utan var en längre process som bestod av flera steg. Här finns en lista som beskriver de stegen, eller faserna, som ledde fram till historiens värsta folkmord. Modellen ger en övergripande bild av hur Förintelsen genomfördes och förklarar inte varför Förintelsen sker och inte heller hur en fas leder till en annan. När man studerar Förintelsen genom massskjutningar (holocaust by bullets) går inte modellen att applicera eftersom offren hämtades direkt i de byar och städer där de bodde och transporterades till en massavrättningsplats i nära anslutning till boplatserna. Många av dessa offer gick aldrig igenom faserna 2–4 enligt modellen, utan sköts (förintades) i direkt anslutning till identifikationen

Läs igenom faserna noga. Vilka faser kan du hitta i Lilis berättelse? Vilka källor styrker dessa faser?

Identifikation

Identifiering av judarna var baserad på tidigare generationers tillhörighet till judiska församlingar.

Segregation

Judarna blev särskilda från den övriga befolkningen, de blev berövade på sina medborgerliga rättigheter, deras egendom blev beslagtagen och de blev fråntagna möjligheterna att försörja sig. Segregationen av judarna i Tyskland ägde rum successivt från och med det nazistiska maktövertagandet 1933.

Koncentration

Nazisterna samlade ihop judarna och förde dem till ghetton på ockuperad mark. Koncentrationen av judarna i ghetton började efter krigsutbrottet.

En lektion från



LÄRARHANDLEDNING

Deportation

Judarna blev transporterade till koncentrations- och förintelseläger. Deportationen av judarna till förintelseläger påbörjades under hösten 1941.

Förintelse

Judarna blev utrotade genom ett systematiskt mordande.

Diskutera

- Lillis identitetskort från Tyskland fanns kvar bland hennes saker när hon hade dött år 1985. Då hade hon bott i Sverige i nästan femtio år. Varför tror du att hon hade sparat det?
- Vad hade hänt med Walter och Lilli om de inte lyckats fly?

En lektion från

